

HAR DU NOGET **PÅ SPIL?**

Viden om sport
og pengespil

—SPIL TIL
STREGEN—

INDEKS

HAR DU NOGET PÅ SPIL?
MYTEN OM DE SIKRE KAMPE
PATRICK DA SILVA
SPORTSFOLK ER I SÆRLIG RISIKO
HVORNÅR ER MAN SÆRLIGT SÅRBAR?
KAN DU HOLDE FOKUS?
TROELS BECH

side 4
side 6
side 8
side 10
side 12
side 14
side 16

SPIL ER IKKE KUN FOR SJØV
BALANCERET PENGESPIL
KAN FOREBYGGE MATCHFIXING
HVOR GÅR STREGEN?
DET KAN DU GØRE
HVORDAN SIKRER VI
ET SUNDT SPORTSMILJØ?

side 18

side 20
side 22
side 24

side 26

HAR DU NOGET PÅ SPIL?

“

**Det er bare sjovere at se en kedelig
fodboldkamp, hvis man har noget på spil**

Mads Beierholm, tidligere professionel fodboldspiller

Sport og pengespil hænger tæt sammen. Store dele af sporten er finansieret af tips- og lottomidler, og mange landshold og klubber er sponsoreret af bettingfirmaer. Ofte kommer sponsoraterne med mulighed for målrettet markedsføring i forbindelse med kamp og brug af A-hold i materialet.

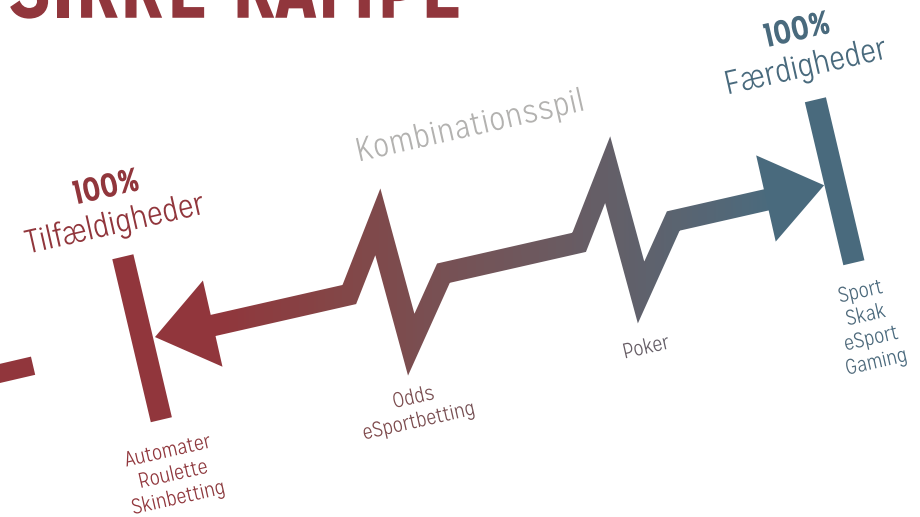
Derfor er det også en del af fankulturen ved sport at oddse både før kampe og live.

Det giver en naturlighed omkring gambling, og tidsfordriv som odds og poker bliver en del af kulturen og det sociale miljø. For langt de fleste opleves det som en sjov og uskyldig hobby, men for nogen bliver det et alvorligt problem.

64% eliteathleter har spillet penge på en kamp eller konkurrence i det seneste år mod 10% i den øvrige befolkning

MYTEN OM DE SIKRE KAMPE

Pengespil er designet til, at du skal få lyst til at spille mere. Pengespil er også designet til, at du skal tro, du har mere kontrol, end du reelt har. At være ludoman betyder, at du ikke har kontrol over din gambling, og ludomani er en WHO diagnosticeret afhængighed.

Det, der er med til at skabe afhængigheden er, at du får en illusion af kontrol. Den illusion medfører, at du tror, det er et rationelt valg, men i virkeligheden får det en karakter af tvangshandlinger, som ofte er forbundet med ubehag.

Sportsfolk og trænere ved rigtig meget om deres sport, og de forstår sportens mekanismer. Det gør, at mange fejlvurderer, hvor på linjen odds er placeret. De tror ikke, at tilfældigheder er involveret – og der tales ofte om sikre kampe. Men der er altid et stort element af held i gambling – også selvom du ved meget om sport!

“ I sportsverdenen bliver der talt rigtig meget om resultater. Derfor tror sportsfolk tit, at de er klogere end dem, der sætter odds, men der er altid et element af tilfældighed. Vores U19-drenge skulle spille en lokal pokalkamp mod et lavere rangerende hold, og vi var derfor klare favoritter. Vi vandt også 23-1, men den burde have heddet 23-0. Det ene mål gik ind, fordi dommeren domte helt forkert. Det skabte en chance, der aldrig burde have været der. Hvis man nu havde spillet på rent bur, var pengene tabt, selvom det lignede et sikkert bet.

Kim Engström, U19 talenttræner i OB

PATRICK DA SILVA

Fodboldspiller, FC Nordsjælland

/ har været i behandling for ludomani

“

Nogle gange kunne jeg finde på at lave et bet inden træning på en kamp, som så var færdig efter min træning. Så lå mit fokus på at komme ind og tjekke, om jeg havde vundet.

Det samme om natten, hvis der var NHL eller NBA på TV og jeg oddsede på det, så ville jeg automatisk vågne klokken 3 eller 4 om natten for at tjekke, om jeg havde vundet - per instinkt.

Så det er lidt skræmmende, at man når helt derud, hvor det bliver så vildt. Det har jeg indset nu, at det ikke er særlig sundt for mig eller min krop, når jeg er fodboldspiller og gerne vil til udlandet at spille en dag og nå rigtig langt.

Spilleproblemer er ikke er noget, man skal stå alene med. Det er noget man skal dele med sine nærmeste og på den måde prøve at komme af med det.

SPORTSFOLK ER I SÆRLIG RISIKO

Et studie fra England viser, at sportsatleter spiller mere, og at 3 gange så mange sportsatleter har spilleproblemer, som det gælder i befolkningen generelt (NatCen 2014). Det kan der være flere grunde til:

Sportsfolk har en stor interesse i sport. Det medfører en naturlighed omkring gambling.

Sportsfolk har stor viden om sport, som kan give en illusion af kontrol over spillet

Mange sportsfolk gambler for at opleve spænding og vise, hvor dygtige de er til at forstå sporten

Sportsfolk har et særligt konkurrence-drive, som stimuleres ved gambling

Professionelle sportsfolk har ofte flere penge end deres jævnaldrende

Professionelle sportsfolk har ofte meget fritid, som de ikke ved, hvad de skal bruge på

Gambling kan være et frirum fra en hverdag med et højt præstationsniveau

HVORNÅR ER MAN SÆRLIGT SÅRBAR?

Der er perioder i sportsfolks liv, hvor de kan blive særligt sårbare for ikke at kunne kontrollere deres spil. Her bliver det ekstra vigtigt, at sportsmiljøet samlet er opmærksomt:

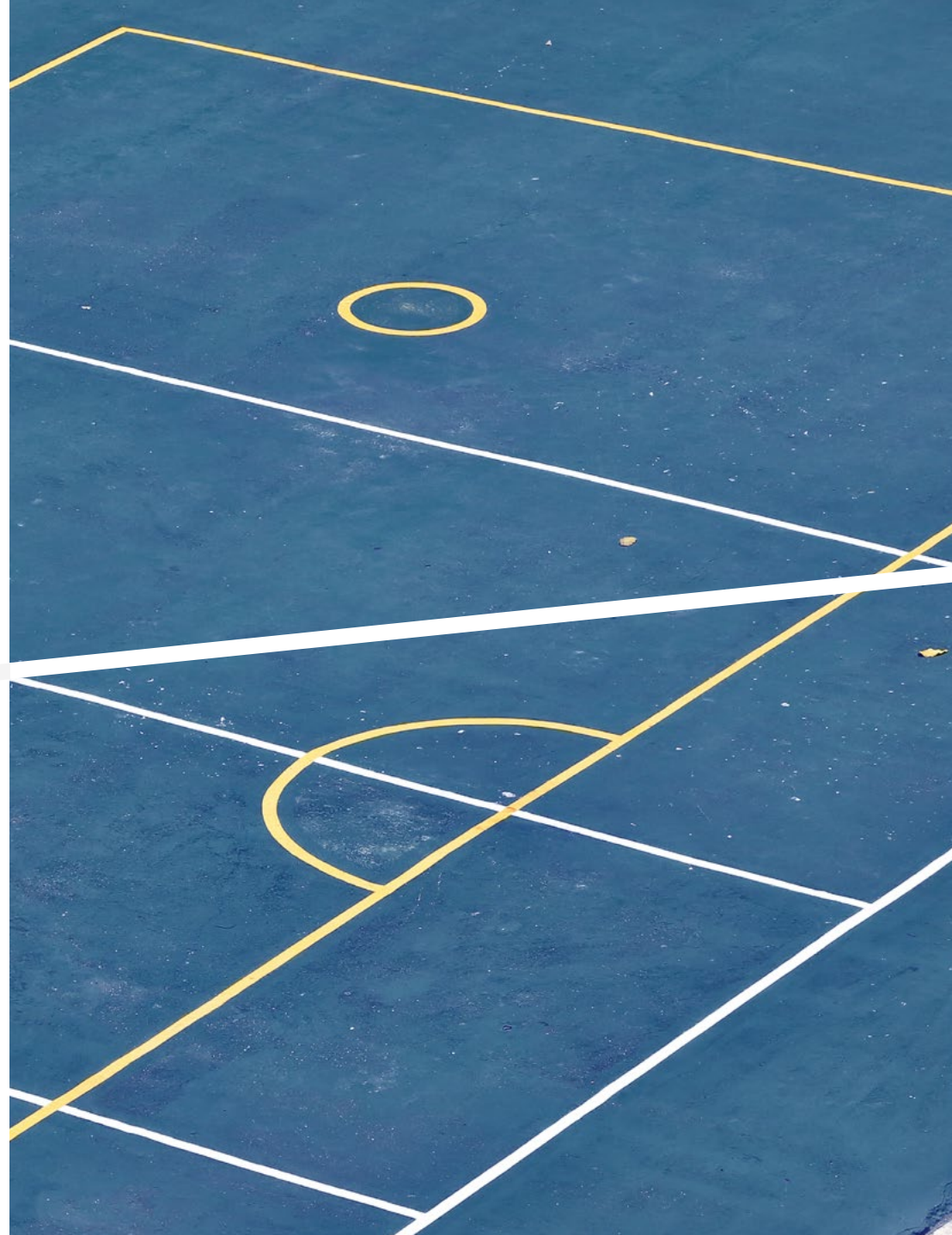
Når man skifter til en ny liga. Årsagen kan være, at man pludselig får en højere løn, at man er mere væk hjemmefra, at man føler sig alene, og at der er andre krav til dem end tidligere.

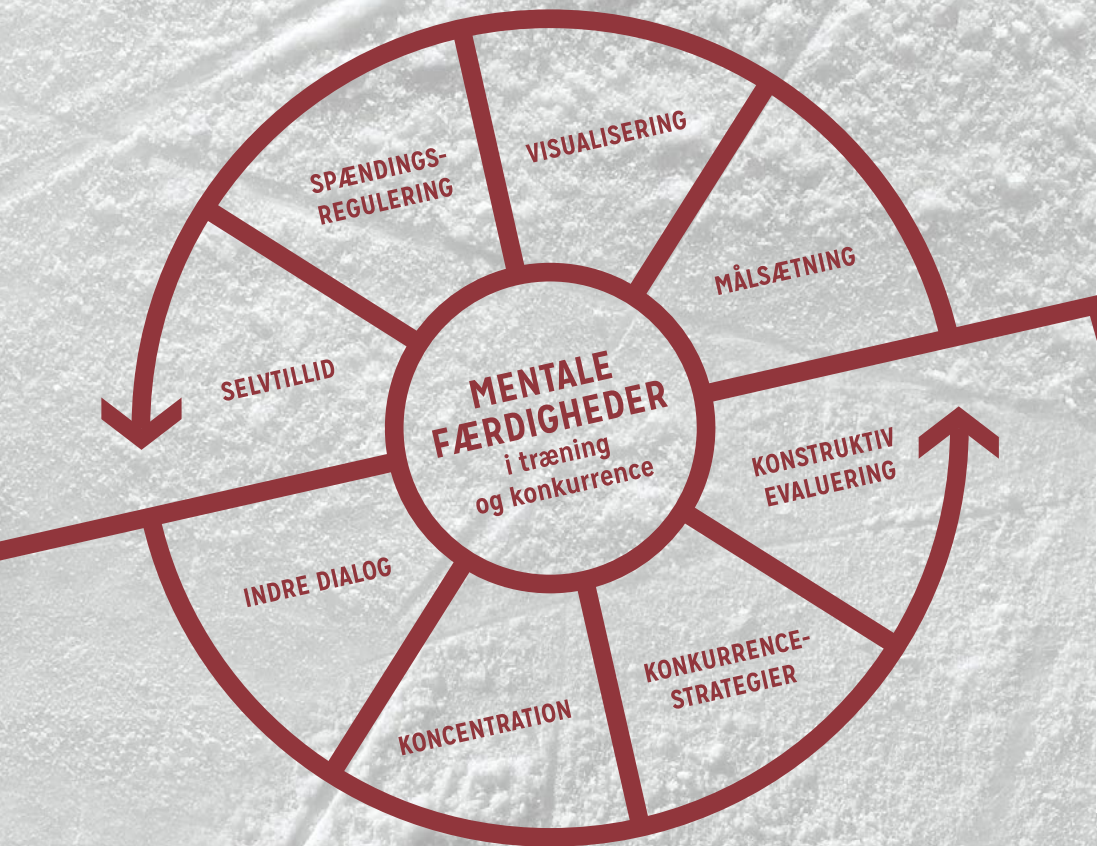
Hvis man bliver skadet. Under skader oplever man at underpræstere med stor frustration til følge. Her kan betting give et kick, og man kan føle, at man bruger de samme færdigheder, som man ikke kan bruge på banen i skadesperioden.

Patrick Da Silva, om hvad der udløste hans spilleproblemer:

For mig var det skaden der gjorde, at min verden gik i stå. Alt kunne være fuldstændig lige meget. Det betød ikke noget for mig, om jeg mistede 30.000 kroner. Det tænkte jeg slet ikke på. Det er jo det, der er så skræmmende. At der skal så lidt til, før man ikke kan styre det. Jeg har altid spillet, men det var der, spillet rigtig tog overhånd. Det er det med, at der sker noget negativt i dit liv. Det kan være mange ting.

“

KAN DU HOLDE FOKUS? MAN BLIVER EN DÅRLIGERE SPORTSMAND, HVIS MAN IKKE HAR STYR PÅ SIT PENGESPIL

“ Som eliteidrætsudøver skal du have strategier for både din fysiske og din mentale udvikling. Det er vigtigt, at du planlægger den daglige træning, kostindtag og restitution for at lykkes som eliteidrætsudøver. Men du skal også udvikle strategier til at holde mentalt fokus. Hvis du ikke er tilstede, og hovedet er fuld af noget andet, så får du mindre ud af din træning og opnår ikke kvalitet i træningen. Hvis du ikke har kvalitet i din træning, så påvirker det din udvikling som eliteatlet. Det betyder, at du ikke kan præstere i samme grad og på sigt ikke realiserer dine mål.

Gregory Michael Diment
Sportspsykologisk konsulent

For at levere en top præstation som eliteatlet skal du være i stand til at holde fokus både til kamp og til træning. Det kræver også, at du arbejder aktivt med din restitution. Gambling påvirker din mulighed for at restituere negativt. Helt konkret kan gambling påvirke din evne til at hvile, fx hvis du spiller på sportsgrene, der foregår om natten, og hvis du går fra kamp eller træning direkte ud og oddser, så arbejder du pludselig mere med dit pengespil end din sport. Men gambling fjerner også fokus til både træning og kamp, hvis du har noget andet på spil imens.

TROELS BECH

Sportsdirektør, Brøndby IF

Man føler altid, at man har fuldt fokus. Men jeg ved, at der er spillere, der har vist langt højere niveau, når de er holdt op med at gamble igen. Jeg køber ikke den der med, at man kan spille upåvirket i egne kampe, når man har store beløb på spil.

“

Jeg synes, at enhver træner skal stoppe med at bilde sig selv ind, at gambling i sportsverdenen ikke findes – for det findes. Det handler bare om, i hvilken grad det findes.

Jeg har set alt for mange fodboldspillere stå i omklædningsrummet før kampen og tjekke resultater og som tjekker resultater efter kampen som det første – og hvis spillet fylder så meget, hvad der er så tilbage til at koncentrere sig om i forhold til egen præstation? Det er problematisk.

Jeg synes, at enhver leder skal tage det medmenneskelige ansvar og fortælle, hvordan ser det ud, når man står ved siden af. Så kan det i sidste ende også dreje sig om, at sige: ”Jeg vil gerne være den person, der kører dig ned på Center for Ludomani, så vi kan gøre noget ved det”.

SPIL ER IKKE KUN FOR SJOV

VI SKAL PASSE PÅ VORES TALENT

125.000 danskere i alderen 18-74 år har problemer med pengespil
Mere end 30.000 unge har en risikabel spilleadfærd

Det er særligt unge mænd, der spiller hurtige spil som odds og poker, der i stigende grad får problemer med gambling, og jo tidligere du begynder at spille, jo større er risikoen for, at du udvikler et problem med gambling. Derfor bliver det særligt vigtigt, at vi passer på de unge sportstalenter.

FÆRDIGHEDSTRÆNING

I talenttræning arbejdes der med de fire færdigheder:

1) Teknisk 2) Taktisk 3) Fysisk 4) Mentalt

Men der tales også om den femte færdighed: *Life skills*. Her ser talentspejderne efter, om man har styr på sit liv, eller om der er forstyrrende elementer. At have styr på sit spil bliver altså en del af den 5. færdighed.

BALANCERET PENGESPIL KAN FOREBYGGE MATCHFIXING

HVAD ER MATCHFIXING?

Manipulation af idrætskonkurrencer,
hvor der søges direkte eller indirekte økonomisk gevinst
Bestikkelse, trusler m.v.
i forbindelse med enhver form for matchfixing

TILSVARENDE UETISK ADFÆRD

Misbrug af intern viden ifm. betting
Spil på egne kampe
Forbud mod utilbørlige gaver

“ En usund spillekultur kan i værste fald være en glidebane, hvor umådeholdent pengespil hos atleterne kan føre til et ønske om at kontrollere spillets udfald. Først med spil på egen sejr, så med spil på egne nederlag og derefter måske egentlig manipulation af delelementer eller hele konkurrencen. Og har man først givet efter for matchfixerne, kan det være umuligt at finde vejen tilbage. Jesper Frigast Larsen, juridisk konsulent hos Anti Doping Danmark

Der er en sammenhæng mellem gambling og matchfixing. Spilleproblemer og spillegæld udgør en væsentlig risikofaktor, der kan føre til matchfixing. Fixere leder efter spillere, som de kan påvirke – og de vælger ofte dem, der er sårbare. En eliteatlet med spilleproblemer er sårbare, da der ofte er knyttet en spillegæld til det overdrevne pengespil.

Spillekulturen kan dels øge risikoen for ukontrolleret pengespil, som skaber ovennævnte sårbarhed, og dels give grobund for lidt “blødere” matchfixing såsom spil på sejr på egne kampe. Ved at skabe en sund spillekultur, informere om gambling og risikoen ved overdrevet spil samt hjælpe til håndtering af spilleproblemer bliver elitesportsmiljøet mindre sårbart overfor matchfixing. Derfor er der et potentiale i at arbejde med selve holdningen til pengespil.

HVOR GÅR STREGEN?

Det kan være svært at vide, hvornår man har et spilleproblem eller om man kender nogen, der har et spilleproblem, og man kan desværre ikke opstille generiske regler.

WHO definerer ludomani som **“pengespil, der foregår på bekostning af sociale, arbejdsmæssige og familiemæssige værdier og forpligtelser”** (WHO ICD-10 01.01.1994).

Det handler altså om, hvor meget spillet fylder i personens liv. Hvor mange penge, der spilles for, er ikke altafgørende. Mange eliteatleter har stadig penge på kontoen, selvom de er i behandling i for ludomani – det er tid og fokus, der er afgørende. Når det er sagt, kan et stadig stigende pengeforbrug godt være et tegn på et problem. At udvikle ludomani er ikke noget, der sker over en nat. Det er en gradvis udvikling, der både kan gå meget hurtigt eller udvikle sig over tid. Mange trænere og atleter peger på, at man ofte godt ved, at der er noget galt, og man kan mærke, når gamblingen summer på holdet. Her er det vigtigt at adressere både holdningen og de individuelle problemer.

“

De unge idrætsudøvere skal begynde at blive nervøse, når ‘det at spille’ (gambling) får mere fokus end at yde godt til træningen. Hvis de render og har tanker på en eller anden kamp, som de skal hjem og sætte penge på, så skal de til være opmærksomme på problemet.

Mads Beierholm, tidligere professionel fodboldspiller

DET KAN DU GØRE

Træk vedkommende til side og tag en rolig snak. Fortæl hvad du ser, fx at du kan se, at han/hun taler meget om gevinster, bruger meget tid på at tjekke resultater, er blevet ufokuseret til træning mv. Fortæl at du kan blive bekymret for, om pengespil fylder for meget i personens liv, og at du ved, at spilleproblemer er udbredt blandt sportsfolk. Du kan også fortælle, at du ved, at spillet kan tage overhånd, og at det er muligt at få gratis og fortrolig hjælp hos Center for Ludomani. Det er vigtigt at turde spørge flere gange, tit bliver man afvist, så spørg igen. Undgå at bruge ordet ludomani/ludoman, da det kan opfattes anklagende. Hvis vedkommende er under 18 år, er det en god ide at involvere forældrene.

GODE RÅD, NÅR SPILLET ER PROBLEMATISK

- Opstil sammen barrierer for spillet - hold fx personens NemID/dankort i en periode
- Personen kan tilmelde sig ROFUS (Register Over Frivilligt Udelukkede Spillere)
- Personen kan registrere eget tids- og pengeforbrug med app'en "MitSpil"
- Hjælp med at finde gode alternativer at bruge tiden på, fx golf eller FIFA

Behandling virker - 80% af Center for Ludomanis klienter får kontrollen over spillet igen efter behandling. Ved at få hjælp kan glæden ved sporten komme tilbage!

DET KAN DU SE EFTER

TALER MEGET OM PENGESPIL
SPILLER FOR STADIG FLERE PENGE
FORTÆLLER OM STØRRE GEVINSTER
JAGTER KICKET
BLIVER FRAVÆRENDE OG HAR KONCENTRATIONSBEVÆR
IKKE KAN BLIVE SIDDENDE HELE FROKOSTEN
PLUDSELIG IKKE VIL DELTAGE I SOCIALE ARRANGEMENTER
SPILLER PÅ MÆRKELEGE LIGAER OG SPORTSGRENE
SPILLER PÅ SPORTSGRENE, DER KØRER OM NATTEN
ER USÆDVANLIG TRÆT OM MORGENEN
MISTER FOKUS
LYVER
ÆNDRER ADFÆRD

SPILLEPOLITIKKEN I OVERSKRIFTER

*Unge under 18 år må ikke spille penge-
spil i forbindelse med deres sport*

*Pengespil hører ikke til i forbin-
delse med konkurrencesituationer*

*Trænere bør ikke
opfordre til pengespil*

*Pengespil bør minimeres i forbindelse
med træning og træningslejre*

HVORDAN SIKRER VI ET SUNDT SPORTSMILJØ?

Gambling kan tage overhånd både for den enkelte, men også på et hold eller i en klub, hvis der er en uheldsmæssig spillekultur. Derfor er det vigtigt at arbejde med holdningen i sin klub og adressere emnet, hvis spillet pludselig fylder mere, end det bør. Derfor har Center for Ludomani, DIF, Team Danmark og ADD sammen med en række specialforbund udviklet en spillepolitik, der sætter rammerne for pengespil.

Implementeringen af spillepolitikken kræver, at ledelse og trænerstab tager et aktivt ansvar. Det kan for nogen også betyde nye vaner, og det kan udfordre holdninger og kultur - men det skal ses som en investering i den sportslige udvikling og et helhedsorienteret sundt elitesportsmiljø.

“ **Elitesportsudøvere er særligt sårbare overfor ikke at kunne kontrollere deres spil, og derfor er det vigtigt, at der sættes grænser for spillet. Vi er rigtig glade for, at forbundene med spillepolitikken signalerer, at spil ikke kun er for sjov. Derudover er elitesportsudøverne rollemodeller for andre unge. Vi håber derfor, at indsatsen både vil styrke atleternes trivsel og give øget fokus på sporten samtidig med, at de sætter et godt eksempel for de sportsinteresserede drenge.**

Henrik Brandt Thrane, souschef hos Center for Ludomani.

**LÆS MERE OM
SPORT OG PENGESPIL**

www.spiltilstregen.dk

**HENT SPILLEPOLITIK-
KEN, ANBEFALINGER
OG VÆRKTØJER TIL
AT SÆTTE EMNET PÅ
DAGSORDENEN**

www.sportogpengespil.dk